TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 24 ta' Ottubru, 2017

Avviz tat-Talba numru: 346 / 2016

DHL INTERNATIONAL LIMITED
[REG. NRU. C-6576]

VERSUS

THE NEWARK REFRIGERATION AIR CONDITIONING, ENGINEERING CO. LIMITED
[REG. NRU. C-354]

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar it-30 ta' Awwissu, 2016 fejn l-attrici talbet li l-konvenuta tigi kkundannata thallas is-somma ta' sitt mija, seba' u tmenin ewro u disa' u ghoxrin ewro centezmi (€687.29c) rapprezentanti provvista ta' servizzi ta' courier services maghmul mill-attrici a beneficcju tal-konvenuta u fuq inkarigu ta' l-istess konvenuta, kif ahjar deskritt fl-istess imsemmi Avviz tat-Talba. Talbet ukoll l-ispejjez gudizzjarji. Dwar l-imghax, l-attrici baqghet siekta.

Ra li ghad li debitament notifikata bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenuta naqset milli tipprezenta risposta fit-terminu preskritt mil-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deheret tramite rapprezentant taghha (jew permezz ta' difensur minnha inkarigat ghan-nom taghha) ghas-smigh ta' dan il-procediment;

Ikkunsidra l-provi mressqa;

Ra l-atti u d-dokumenti kollha mressqa;

Ra il-kapitolu prezentat mill-attrici fl-udjenza tal-25 ta' Settembru, 2017.

Ikkunsidra;

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, "*Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu, daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda.*"

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, "*Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-gudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis.*"

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxiex il-kawza jew le ghal gurnata ohra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tal-25 ta' Settembru, 2017 (*a foll.* 42–43), il-konvenuta giet debitament notifikata bl-atti processwali. Cionostanti tali notifika, l-konvenuta la ressqet risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deheret ghas-seduti mizmuma quddiem it-Tribunal fil-perjodu wara n-notifika lilu ta' l-atti u, addirittura, lanqas ma deher xi rapprezentant taghha sabiex issehh kontestazzjoni tal-pretiza attrici fl-udjenzi mizmuma minn dan it-Tribunal.

Gie prezentat kapitolu mill-attrici fl-istess imsemmija udjenza tal-25 ta' Settembru, 2017 (ara *a fol.* 47) u l-kawza giet differita ghall-udjenza tal-llum, fejn il-konvenuta (tramite rapprezentant taghha jew difensur minnha inkarigat) baqghet ma deheritx biex twiegeb ghalih. Fid-dawl ta' tali omissjoni n-nota tal-mistoqsijiet tisthoqq li tkun emmnuta u ghalhekk ghandha tittiehed bhala mistqarra.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, l-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament prevvisti u determinati mil-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide* Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni *in re* **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi "*din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut.*" Fl-istess sens ara s-sentenza *in re* **Stephen Vella et v. Bollicine Limited** (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru lil-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejjha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfisserx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizjoni *in re* **Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et** (Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re* **James Trapani et v. Vincent Cilia** (28 ta' April 2000), "*il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga' prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja' nghad is-subizzjoni setghet tintalab f'kull parti tal-procedura.*"

Apparti l-imsemmija konfessjoni gudizzjali appena mfissra, t-Tribunal sema' lil Charles Schiavone, rapprezentant tas-socjetà attrici, fl-udjenza tal-25 ta' Settembru, 2017 illi, hekk kif registrat fil-verbal relattiv, "*jiddikjara bil-gurament illi l-ammont ta' EUR687.29 ghadu dovut mill-Konvenuta lill-Attrici fl-intier tieghu u l-ebda hlas parzjali ma sehh mill-prezentata tal-kawza sallum*" (*a fol.* 42). F'dan is-sens l-istess rapprezentant ezibixxa dokumentazzjoni (tliet *invoices* mmarkati rispettivament bhala "Dok. CS1", "Dok. CS2", u "Dok. CS3" ezebiti *a foll.* 44–46) illi skond l-istess xhud, "*flimkien jghoddu ghall-ammont mitlub f'dawn il-proceduri*" u cioè €687.29c.

Kif inghad, il-procedura tal-kapitolu ma taghti l-ebda prerogattiva lill-parti attrici milli tiskarta l-obbligu proprju li debitament tipprova l-kaz taghha skond il-presupposti tad-domanda attrici u skond dawk probatorji *ex* Art. 562 tal-Kpitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta li fih insibu kodifikati n-normi klassici ta' *onus probandi incumbit ei qui dicit, non ei qui negat* u ta' *affirmanti incumbit probatio.* In kollegament ma' dan, wiehed ma jridx jinsa' wkoll illi, "*Ghalkemm il-konvenut jibqa' kontumaci, dan ma jaghtix lok ghall-prezunzjoni ta' abbandun tal-liti, ghad-difett ta' eccezzjonijiet legittimi, jew ghal adezjoni ghad-domanda; imma, inveci, ghas-suppozizzjoni ta' rimessjoni ghall-gustizzja tat-tribunal.*" (**Giuseppe Gerada v. Salvu Attard**, Appell Kummercjali, 6 ta' Novembru, 1959). Fuq l-istess stregwa huma d-decizjonijiet *in re* **Id-Direttur tar-Registru Pubbliku v. Ermelina Silos Mendoza et** (Prim'Awla, 16 ta' Novembru, 2010) u *in re* **Carmela Zahra armla v. Direttur tax-Xogholijiet Pubblici** (Appell Superjuri, 28 ta' Frar, 1975; mhux pubblikata).

Tali osservazzjoni qed issehh fid-dawl tat-tlett *invoices* fuq imsemmija ezebiti mill-attrici in sostenn tad-domanda taghha. L-imsemmija *invoices* jitkellmu fuq l-ammont ta' €119.33c [*invoice* datata 30/06/2009 nru. MLAI27629 *a fol.* 44]; ta' €230.79c [*invoice* datata 31/01/2010 nru. MLAI29248 *a fol.* 45]; u ta' €92.17c [invoice datata 1908/2010 nru. MLAI30617 *a fol.* 46] li flimkien igibu l-ammont ta' €442.29c, ossia diskrepanza ta' €245.00c mic-cifra mitluba f'dawn il-proceduri. M'hemm l-ebda prova ohra fl-atti li tispjega jew tiggustifika tali divergenza bejn dak domandat (i.e., €687.29c) u dak pruvat (i.e., €442.29c). Ghalhekk, certament ma jistax jinghad mill-attrici illi l-imsemmija tlett *invoices "flimkien jghoddu ghall-ammont mitlub f'dawn il-proceduri."*

In sostenn ta' dak precizat *supra*, t-Tribunal jirreferi ghall-ittra ufficjali emessa mill-kumpannija attrici kontra dik konvenuta fis-17 ta' Gunju, 2014 (kopja ezibita *a fol.* 22) li fiha jintalab l-ammont ta' €497.29c. Dan l-appena indikat ammont hu aktar qrib ic-cifra ta' €442.29c milli dik ta' €687.29c.

Fid-dawl ta' dawn ic-cirkostanzi – anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f'dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta – t-talba attrici timmerita li tigi milqugha izda mhux fl-ammont domandat mill-attrici izda f'ammont anqas kif hawn fuq imfisser.

Illi ghalhekk, in vista tal-provi pprezentati quddiemu, u fid-dawl ta' dak fuq kunsidrat, it-Tribunal ma ghandu l-ebda triq ohra hlief li jilqa' t-talba attrici fir-rigward ta' dak l-ammont li gie pruvat bhala dovut mill-kumpannija konvenuta, ossia s-somma ta' €442.29c.

Ghalhekk, it-Tribunal, jaqta u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa t-talba tal-kumpannija attrici limitatament ghall-ammont ta' erbgha mija, tnejn u erbghin ewro u disa' u ghoxrin ewro centezmi (€442.29c) u konsegwentement jikkundanna lill-kumpannija konvenuta thallas lil dik attrici s-somma €442.29c, bl-imghaxijiet legali fuq dan l-ammont jibdew jiddekorru mill-prezentata ta' l-Aviz tat-Talba, ossia mit-30 ta' Awwissu, 2016, sad-data tal-hlas effettiv.

L-ispejjez kollha tal-proceduri, anke dawk ta' l-ittra ufficjali datata 17 ta' Gunju, 2014 (*a fol.* 22) kif mitlub fl-att promotur, huma a kariku tal-kumpannija konvenuta.

***ft.* AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB**
Gudikatur

***ft.* ADRIAN PACE**
Deputat Registratur